

ÚJ ÉS RITKA CRAMBINAE TAXONOK A BAKONY HEGYSÉG
FAUNÁJÁBAN
(MICROLEPIDOPTERA)

FAZEKAS IMRE
Fűst S. Úti Ált. Iskola, Komló

ABSTRACT: *New and rare Crambinae taxa in the fauna of the Bakony Mountains (Hungary)* – Studied were from the Carpathian basin (*Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS, 1987. *Agriphila tolli pelsonius* FAZEKAS, 1985). Reported are by him recently discovered populations of some Crambinae species, which occur in Hungary very scarcely and locally (*Catoptria mytilella* HB., *C. osthelderi* De LATTIN, *Crambus monochromellus* H. S.). Illustrated is his paper by figures of habitus and genitalia as well as maps.

Bevezetés

A Crambinae fajokat egyes szerzők önálló családnak, mások csak a Pyralidaeak alcsaládjának tekintik. Magam a specialista BLESZYNSKI (1965) munkája nyomán alcsaládként interpretálok. A Crambinaek a Bakonyban eddig csak kis fajszámban kerültek elő. Többségük a hegységben általánosan elterjedt, de jelentős azoknak a fajoknak a száma is, amelyek az országból sokáig csak innen voltak ismereteseek (pl. *Catoptria mytilella* HBN., *Catoptria osthelderi* de LATTIN), s csak az újabb gyűjtések során találták meg más tájakon.

Az elmúlt években részletesen vizsgáltam a bakonyi Crambinaek taxonómiáját, elterjedését, összehasonlítva a palaearktikus kutatásokkal. A legtöbb esetben módom volt jelentősebb gyűjteményi anyagokat is megvizsgálni (pl. Naturhistorisches Museum, Wien). E helyen mondok köszönetet Tóth Sándornak (Zirc), Balogh Imrének (Budapest), Uherkovich Ákosnak (Pécs), J. Ganevnek (Sofia), F. Kasynak és M. Lödlnek (Wien) valamint W. de Prinsnek (Antwerpen) akik munkámat mindenben támogatták.

A következőkben olyan bakonyi taxonokat mutatok be, amelyeket a közelmúltban írtam le külföldi folyóiratokban. Foglalkozom továbbá olyan fajokkal, amelyek ritkaságukkal, szórványos földrajzi elterjedésükkel, taxonómiai problémáikkal nemcsak a Bakonyban, de a palaearktikus faunában is figyelemre méltóak.

Pediasia kenderesiensis FAZEKAS, 1987

Ent. Z. 97: 72–75. Locus typicus: Magyarország, Kenderes

Az irodalmi adatok szerint (BLESZYNSKI 1965) Magyarországon a *Pediasia aridella caradjaella* REBEL, 1907 repül. Vizsgálataim alapján areája csak a Kárpát-medence erdőössztyepp területeire terjed ki. A dunántúli tájak övében már a nominathoz hasonló átmeneti formák is előkerültek. Találhatók azonban olyan morfológiai és genitális is divergens példányok, amelyek a *Pediasia aridella* THUNBERG 1788 és a *P. aridelloides* BLESZYNSKI 1965 fajokkal mutatnak rokonságot, s a palaearktikus irodalomban ismeretlenek.

Az új taxont *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS néven vezetem be az irodalomba, s rendszertanilag a *Pediasia aridella caradjaella* REBEL, 1907 után soroltam be. Az új faj a Bakonyban Őskőről került elő 1980. IX. 5-én (Paratypus).

A *kenderesiensis* (hím) leírása: A szárnyak fesztávolsága 25–26 mm. A palpus labialis 3 mm hosszú, sűrű világos és sötétbarna pikkelyekkel borított. A palpus maxillaris valamivel világosabb, a apikális pikkelyek fehérek. A homlok a fejtető és a tor szürkésfehér. A holotypus vállfedőjének belső szélén sötétbarna csík fut végig. A bakonyi paratypusnál ez hiányzik. Az antenna világosbarna. Az elülső szárny alapszíne szürkésbarna. A belső keresztvonal redukált, a külső igen halvány, de végig látható. Az alapszín a costa mentén főleg a tónél sötétebb. Az erek világosan kiemelkednek az alapszínből. Különösen a

belső szegély felett sok elszórt világos pikkely látható. A külső szegély foltosra az m_2 és a cu_2 erek között felismerhető. A rojt enyhén fénylő barnásszürke. A hátsó szárny a tőtől a szegélyig fokozatosan megy át a fehérből a szürkés barnába.

Hím genitália: Az uncus apikálisan nem annyira görbült mint a rokon fajoké. A tegumen szegélyén a pons fejtett. A valva alakja ventrálisan homorú. A costa mediálisan mélyen bemetszett, vele szemben könnyéyszerűen kitüremkedik. A sacculus distális részéről egy lesimuló szögletes végű lebeny nyúlik az igen erős pars basalis töve irányába. Hasonló lebenyek más *Pediasia* fajokon is láthatók, de ezek eredése és alakja eltérő.

A kenderesiensis preimaginális állapota még ismeretlen. A típusok májusból és szeptemberből ismeretesek. Az élőhelyek az Alföldön (Kenderes) a löszpuszták és a szolonyec típusú szikések területére, míg a Bakonyban (Öskü) a karsztbokorerdőkre, a dolomit sziklafüves lejtőkre esnek.

Catoptria mytilella HÜBNER, 1805

Samml. eur. Schmett., Taf. 42. Fig. 287. Locus typicus: valószínűleg Németország. Téves határozás: *Catoptria pinella* L. (SZABÓKY, 1982 : 30., locus = Balatonfüred).

Elterjedése: A faj mindenütt ritka és lokális. A Kaukázus vidékétől Kisázsian át szinte egész Európából kimutatták, kivéve a Brit-szigeteket. REBEL (1901) Szibériából is említi, de a bizonyító példányok nem ismeretesek.

Rendkívül változékony faj. Sok földrajzi változatát írták le, de alfaji tagozódását még nem vizsgálták. Nem kizárt, hogy több bizonytalan státuszú rokonfaja (pl. *Catoptria aetnelle* ZERNY, *C. wolfi* GANEV stb.) szintén a *mytilella* formaköréhez tartozik.

A *mytilella* Magyarországon sokáig csak Sümegről volt ismert (GOZMÁNY 1963). Újabban a Bakony több pontjáról kimutatták (SZABÓKY 1982): Badacsony, Fenyőfő, Sümeg, Uzza. A zirci múzeum anyagából az előző lelőhelyről származó bizonyító példányok hiányoznak. Több gyűjtemény revíziója közben kitűnt, hogy a fajt rendszeresen felcserélik az általánosan elterjedt *Catoptria pinella* L. fajjal. Így vált ismertté a BTM gyűjteményéből a balatonfüredi példány, majd Balogh Imre (Budapest) anyagából az első hiteles mecseki (Árpádtető) *mytilella*. A faj Magyarországon minden bizonnyal szélesebb áréájú mint azt az irodalmakból tudjuk. Biztonságosan csak a genitáliák vizsgálatával határozható meg.

Mivel a magyar irodalomban a *pinella*–*mytilella* fajpár összehasonlító genitália vizsgálatát még nem végezték el, a bakonyi populáció elemzés alapján a főbb hím genitális különbségeket az alábbiak alapján állapíthatjuk meg:

C. mytilella HBN.

- a valva apikálisan kihúzott,
- a pars basalis hosszú, előreálló,
- az aedoeagus horog alakban végződik.

C. pinella L.

- a valva apikálisan lekerekített,
- a pars basalis széles, lemezszerű,
- az aedoeagus nem horog végű.

A *mytilella* preimaginális állapota – mint sok más *Crambinae* fajú – ismeretlen. Feltételezik az ismert rokonfajok alapján, hogy a *mytilella* mohaféléken fejlődik. A magyarországi repülési adatok július–augusztus hónapokra esnek. A palaearktikus megfigyelések júniustól szeptemberig jelzik.

Élőhely: főleg a száraz, meleg domb és hegyoldalak lakója. Homokos, mészköves és vulkáni talajokon egyaránt gyűjthető.

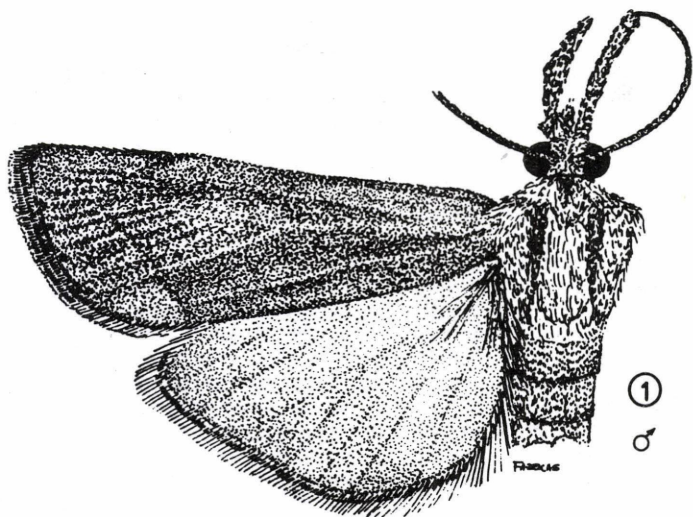
Bakonyi elterjedése: eddig csak a Balaton északi partvonalra mentén (Badacsony, Balatonfüred, Uzza, Sümeg) és Fenyőfőn gyűjtötték.

Catoptria osthelderi DE LATTIN, 1950

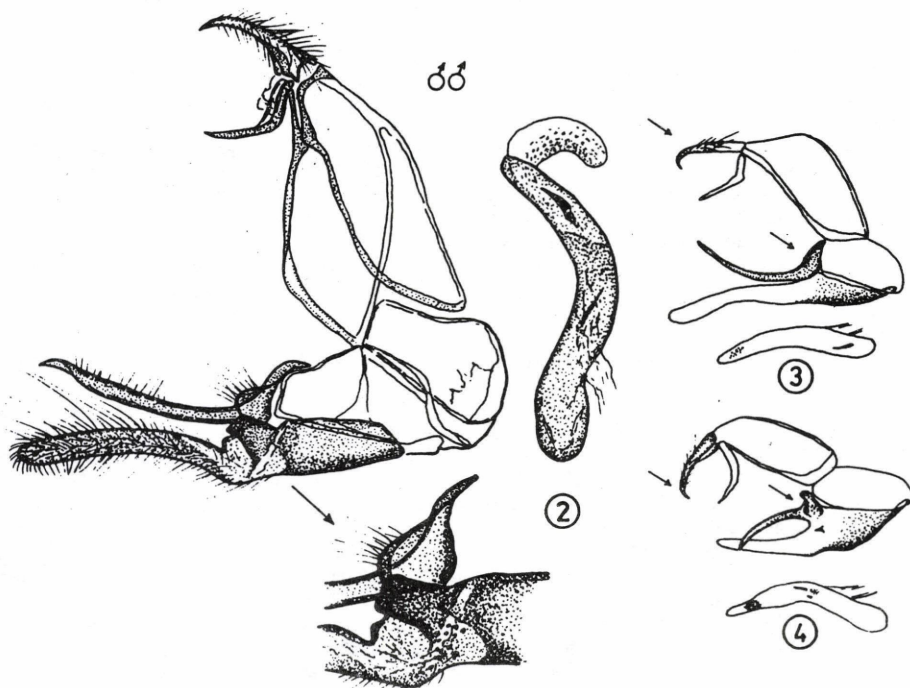
Ent. Ztg. 60:73. Locus typicus: Németország, Kaiserslautern.

Elterjedése: Bulgária, Jugoszlávia, Románia, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, NY- és K-Németország, Dánia, Hollandia, Belgium. A Kárpát-medencében csak a Bakonyban (Fenyőfő) és az Alpoknál (Szakonyfalu) ismeretes (GOZMÁNY 1963, FAZEKAS 1986a, Abb. 9.).

Az *osthelderi* preimaginális állapotáról semmilyen ismeretünk sincs. Repülési idejét a szerzők eltérően ismertetik. GOZMÁNY (1963) szerint Magyarországon májustól augusztusig repül. BLESZYNSKI (1965), PETERSEN, FRIESE, RINNHOFFER (1973) adatai június végétől augusztus elejéig szignálják. Sajnos a két rokonfaj a *Catoptria myella* HBN. és a *C. permutatella* H.–SCH. repülése is azonos időre esik, s különösen az utóbbi elkülönítése okoz gondot. A *permutatella*-t a Bakonyból eddig nem sikerült kimutatni (v. ö. FAZEKAS 1986a, Abb. 9.).

1. ábra: *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS habitusképe (holotípus), Kenderes
Abb. 1: Habitusbild (Holotyp) *Pediasia kenderesiensis*.

2-4. ábra: Hím-genitáliák, (2) *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS, Kenderes, (3) *P. aridella caradjaella* REB., Karageitan, (4) *P. aridelloides* BL., Aksehir
Abb. 2-4: Männchen Genitalien, (2) *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS, Kenderes, (3) *P. aridella caradjaella* REB., Karageitan, (4) *P. aridelloides* BL., Aksehir.

Előhelyek: az osthelderi főleg a hegyvidékek lakója (Alpok, Kárpátok, Balkáni hegyek), s csak nyugaton és északon húzódik le a síkságokra. Vannak más vélemények is. BLESZYNSKI (1965) ellentmond önmagának, amikor azt írja, hogy az osthelderi a mélyebb fekvésű helyeken él, ugyanakkor elismeri, hogy vannak adatai Tirolból, Erdélyből, s a Rila 1300 m-es magasságából is. Az osthelderi és permutella areája sok helyütt fedi egymást, így Krakkó környékén (BLESZYNSKI 1965) vagy a magyar Alpoknál (FAZEKAS 1986a). Legtöbbször lomb- és fenyőerdők rétjein, tisztásain a permutellával együtt gyűjthető. Előnyben részesíti a meleg, száraz mészköves vidéket.

Agriphila tolli pelsonius FAZEKAS, 1985

Nota lepid. 8:15–20. Locus typicus: Szigliget.

Téves határozás: *Agriphila geniculea* HAW. (SZABÓKY 1982:29. locus: Szigliget, Herend, Gógánfa, Öskü).

Elterjedés: A ssp. *pelsonius* a Dél-Dunántúlon, a Bakonyban és a Bécsei-medencében ismert. A nominat Isztriától délre a Balkánon, Erdély déli részén és a Körös mentén (Gyula) él. Szórványos adatai vannak Kisázsziából, a Krímből, és a Földközi-tengeri szigetekről (Korzik, Szicília, Kréta). A populációk igen variábilisek, feltehetőleg külön alfajokat képeznek.

A Dalmáciából leírt tolli (BLESZYNSKI 1952) már több évtizede ismert, ennek ellenére egyetlen magyar közleményben sem találtam rá utalást, még a várható fajok között sem. Ugyanakkor minden jelentősebb magyar gyűjteményben ott voltak a bizonyító példányai az *Agriphila geniculea* HAW. név alatt. Először BLESZYNSKI (1965) említi Magyarországról, pontos lelőhelyadat nélkül. Feltételeztem, hogy téves adatközlésről van szó (például a történelmi Magyarország tenger melléke). Hasonló esetek más taxonoknál is rendszeresen előfordulnak. Jellemző példaként a *Catoptria petrificella* HÜBNER, 1796 (Crambinae) esetét lehetne megemlíteni. (V. ö. FAZEKAS 1986:248).

A bécsi Naturhistorisches Museum anyagát tanulmányozva megtaláltam Bleszynski két eredeti magyar példányát (Simontornyáról és Gyuláról) amelyet a szerző felhasznált a *Microlepidoptera palaearctica* kötetének megírásához.

GOZMÁNY (1963) az *Agriphila geniculea* HAW. fajról megállapította, hogy „hazánkban mindenütt közönséges”. A konstelláció azonban teljesen más. Revízióm során kitűnt, hogy az általa *geniculea*nak nevezett példányok többsége *Agriphila tolli* BL., s a Dunántúlon szélesebb elterjedésű mint a *geniculea*. Az ország más tájainak feldolgozása még nem történt meg.

Az összehasonlító vizsgálatok alapján a bakonyi és dél-dunántúli populációt *Agriphila tolli pelsonius* FAZEKAS, 1985 néven tudományra új alfajként írtam le. A *pelsonius* a *geniculea*tól biztosan csak a genitáliák vizsgálatával különíthető el. Az előbbi taxonok részletes elemzésével „A Bakony hegység Crambinae faunája” című munkámban foglalkozom.

Előhelyek: A *pelsonius* a zárt tölgyeserdők övezetén belül a klímazonális cserestölgyesek, a xerotherm molyhostölgyes szálerdők és az intrazonális molyhostölgyes karsztbokorerdők területén repül. Bakonyi elterjedése: Gógánfa, Herend, Szolimán-hegy, Nemesgulács, Öskü, Salföld, Ábrahámhegy, Szigliget, Tihany.

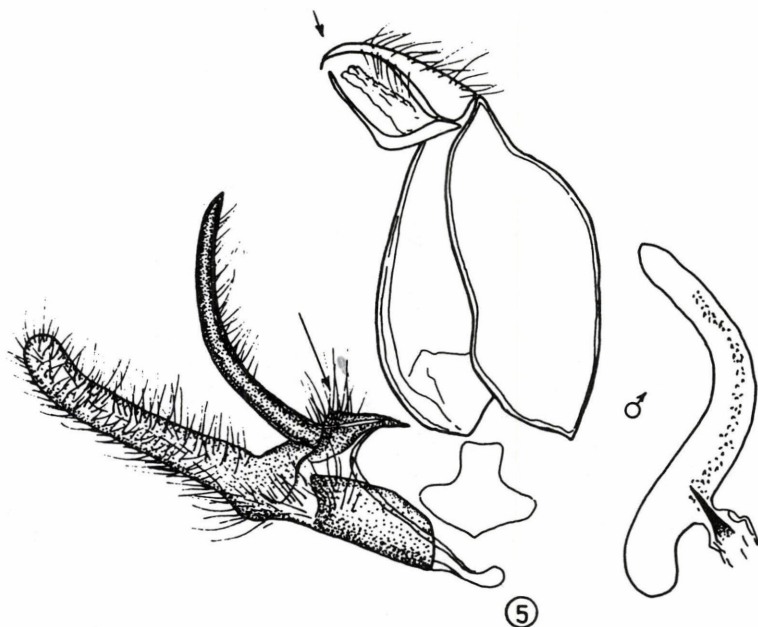
Crambus monochromellus HERRICH-SCHÄFFER, 1852

Schmett. Eur. 4. Taf. 23. Locus typicus: „Hocalpen, Grossglockner”. Syn.: *Crambus rostellus* DE LAHARPE, 1855. Téves határozás: *Crambus perlellus* SC. (SZABÓKY 1982:29. locus: Balatonfüred).

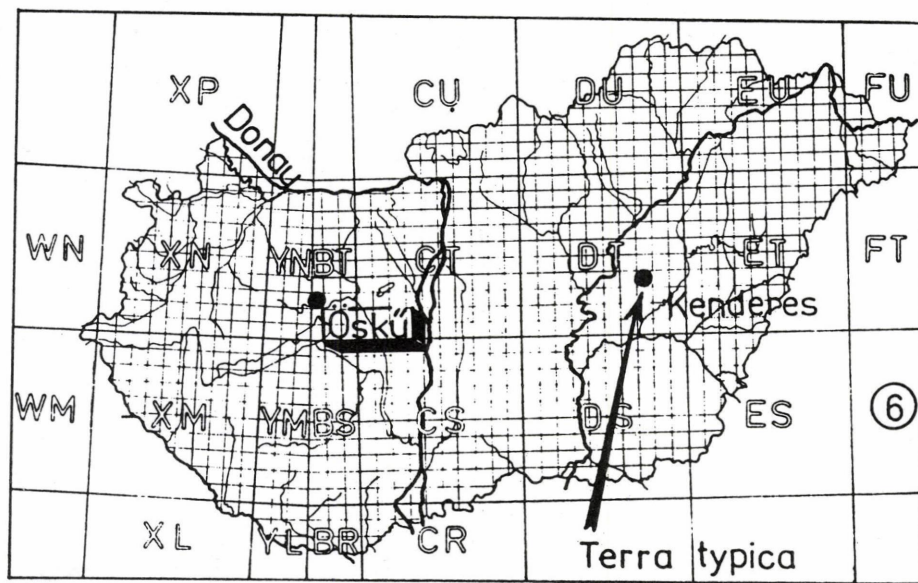
Elterjedése: Közép-Ázsiától a Kaukázus vidékén át Kisázsziában, a Kárpát-medencében, az Alpokban és újabban Franciaországban is (LERAUT 1980) gyűjtötték. SZENT-IVÁNY és UHRIK–MÉSZÁROS (1942) a mai Románia területéről is említik (Herkulesfürdő és Mehádia), de POPESCU–GORJ (1984) faunakatalógusában még nem közli.

GOZMÁNY (1963) szerint magyarországi kimutatása tévesen lelőhelyezett példányokon alapszik. Meg kell jegyezni, hogy a *monochromellus* morfológiailag rendkívül hasonlít az országosan elterjedt *Crambus perlellus* SCOPOLI, 1763 fajhoz, amelynek a palaearcticumban több földrajzi alfaját és helyi formáját írták le. Több szerző még ma is kétségbe vonja a *monochromellus* faji státuszát, s a politipikus *Crambus perlellus* SC. magashegyi ökológiai formájának tartja. A magyarországi lelőhelyek a dombsági és közép-hegységi területekre esnek. Az előbbieket kétségkívül további kutatásokat igényelnek, ugyanis ha áttekintjük a *perlellus* alfajokat, azok jelentős része szinte mind nagy magasságokban izolálódott (pl. ssp. *flavonitellus* ZERNY, Atlasz 2200–2700 m, ssp. *aurellus* ZERNY, Elburs 3000 m, ssp. *pamiri* BLESZYNSKI, Pamir 3500–4000 m).

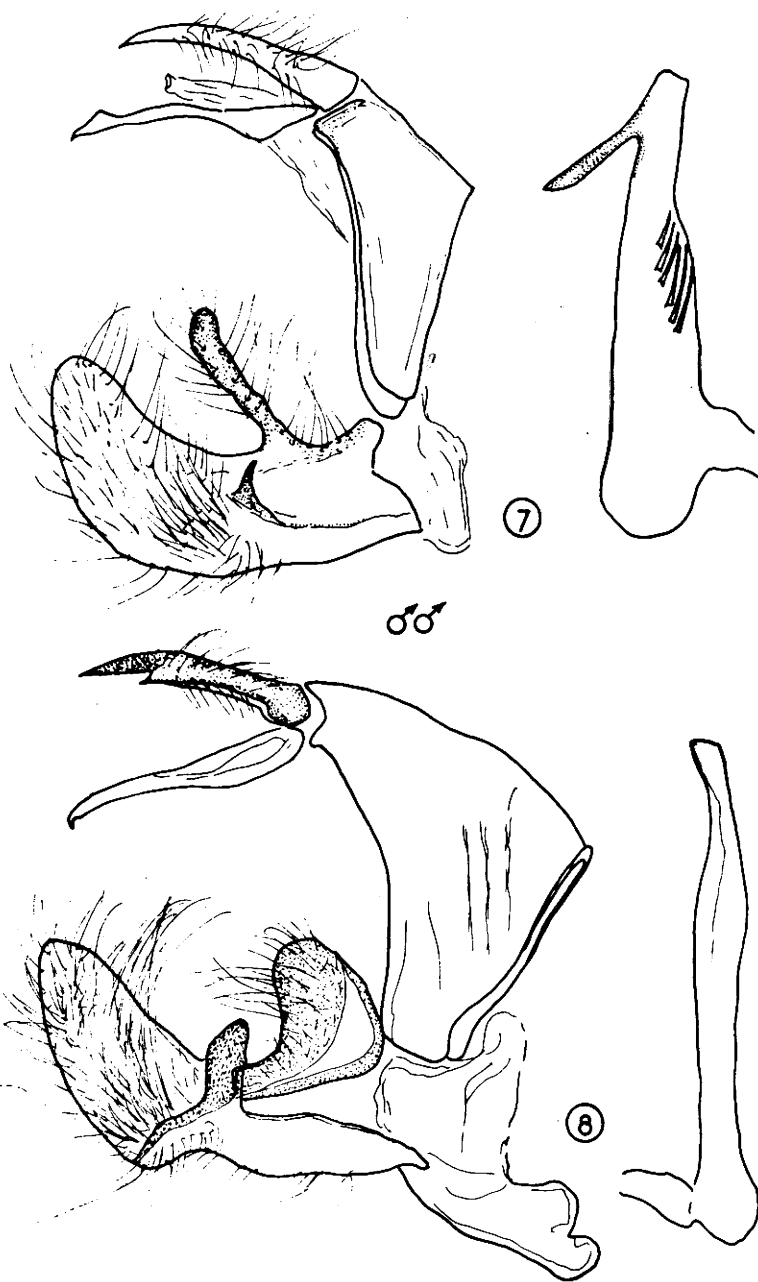
A fajok, alfajok szétválasztását nehezíti az a tény, hogy a *monochromellus* biológiája ismeretlen. Nagy sorozat magyarországi „perlellust” átvizsgálva eddig csak öt *monochromellust* találtam. A lelőhelyek az

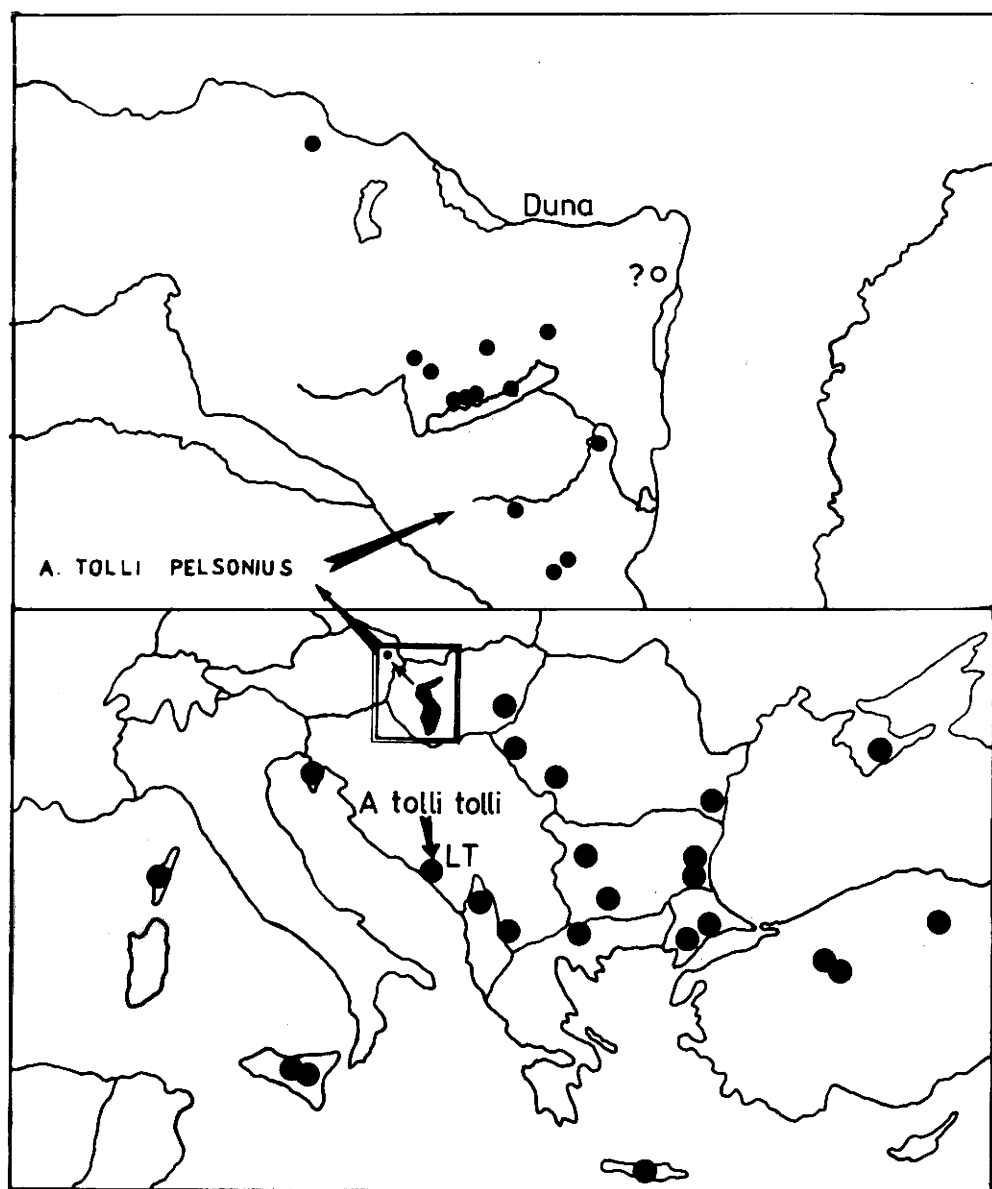
5. ábra: Hím-genitália, *Pediasia aridella* THUNBERG, Gyékényes
 Abb. 5: Männchen Genitalien, *Pediasia aridella* THUNBERG, Gyékényes.

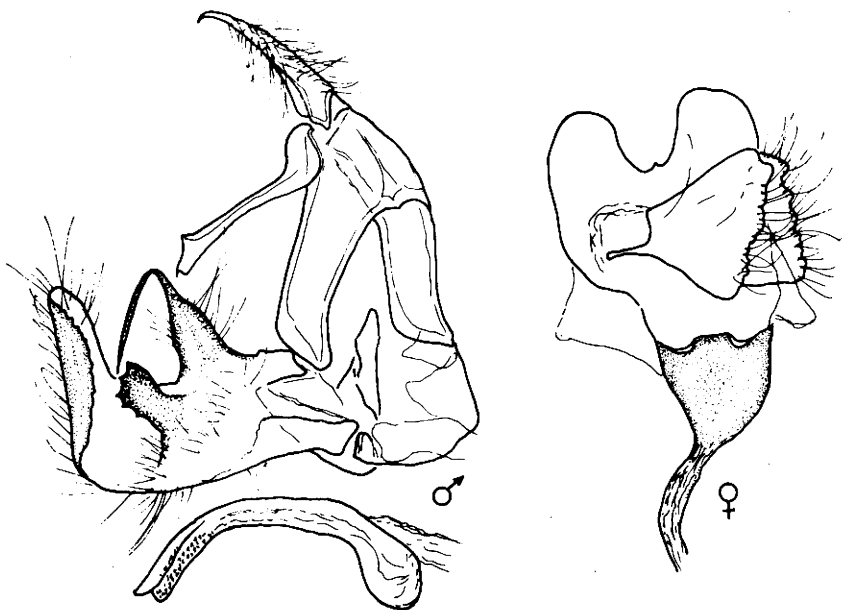
6. ábra: A *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS lelőhelyei Magyarországon
 Abb. 6: Die Fundorte der Art *Pediasia kenderesiensis* FAZEKAS in Ungarn.

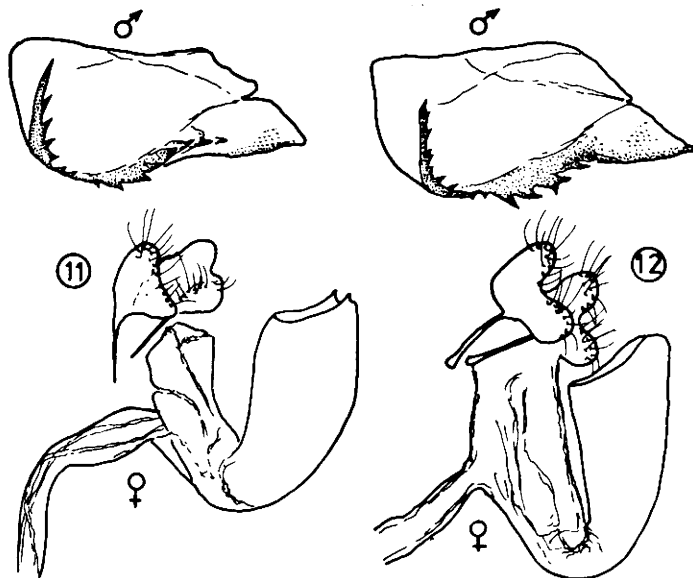
7-8. ábra: Hím-genitáliák, (7) *Catoptria mytilella* HBN., Balatonfüred, (8) *C. pinella* L., Fenyőfő
 Abb. 7-8: Männchen Genitalien, (7) *Catoptria mytilella* HBN., Balatonfüred, (8) *C. pinella* L., Fenyőfő.

9. ábra: Az *Agriphila tolli* BL. és az *A. tolli pelsonius* FAZEKAS elterjedési térképe
 Abb. 9: Verbreitungskarte von *Agriphila tolli* BL. und *A. tolli pelsonius* FAZEKAS.

10. ábra: Hím- és nőstény genitáliák, *Catoptria osthelderi* DE LATTIN, Szakonyfalu
Abb. 10: Männchen Weibchen Genitalien, *Catoptria osthelderi* DE LATTIN, Szakonyfalu.

11–12. ábra: Hím- és nőstény genitália részletek, (11) *Crambus monochromellus* H.–SCH., Herend (12) *C. perlellus* SC., Kirdályszállás
Abb. 11–12: Teil der Männchen und Weibchen Genitalien, (11) *Crambus monochromellus* H.–SCH., Herend, (12) *C. perlellus* SC., Kirdályszállás.

Alpokaljárja, a Bakonyra és a Mecsek hegységre esnek. Mindhárom helyen a perlellus-monochromellus fajpár szimpatrikus előfordulását, jelentős morfológiai és genitális divergenciákkal. Hasonló jelenségek más bakonyi taxonoknál is megfigyelhetők (v. ö. FAZEKAS 1986b, *Spialia orbifer* et *sertorius*, *Hesperidae*).

A monochromellus a Bakonyból eddig csak Balatonfüredről (Koloska-völgy) került elő. Ez az egyik legalacsonyabban fekvő lelőhely, ahol eddig gyűjtötték. Az imágók júniustól szeptemberig repülnek.

A monochromellust a perlellustól a következő morfológiai bélyegek alapján különíthetjük el:

C. monochromellus H.—SCH.

A palpus labialis, a homlok, a tor és a vállfedők barnák.

Hím genitalia: a valva sacculusának redőjén dorsális irányba felfutó fogak láthatók, a ventrális fogak erőteljesek, sűrűn állók.

C. perlellus SC.

A palpus labialis, a homlok, a tor és a vállfedők fehérek. Hím genitalia: a valva fogak gyengébbek, ritkábban állnak.

IRODALOM—LITERATUR

- BLESZYNSKI, St. (1952): Materialien zur Kenntnis der Gattung *Crambus* F.: Teil IV. Ein neuer europäischer *Crambus* aus der Gruppe „*geniculeus* Haw.“. — Zeit. Wien. ent. Ges., 37:148–161.
- BLESZYNSKI, St. (1965): *Crambinae* — In AMSEL—GREGOR—REISSER: *Microlepidoptera Palaeartica*, 1. — Wien, Verl. G. Fromme & Co.
- FAZEKAS, I. (1986. a): Ergänzungen zur Verbreitung europäischer *Crambinae*- und *Pterophoridae*-Arten. — Ent. Z., 96:245–253.
- FAZEKAS, I. (1986. b): Die *Spialia*-Arten des Karpatenbeckens und ihre Verbreitung. — Nachr. ent. Apollo, N. F. Bd. 7. Heft 2/3:49–55.
- FAZEKAS, I. (1987): *Pediasia kenderesiensis* n. sp. aus Ungarn (Lepidoptera: *Crambinae*). — Ent. Z. 97: 72–75.
- GOZMÁNY L. (1963): *Microlepidoptera* VI. — Fauna Hung. 65:1–289.
- LERAUT, P. (1980). Liste systématique et synonymique des Lépidoptères de France, Belgique et Corse. — Alexanor, suppl., 1–334.
- PETERSEN, G., FRIESE, G. & RINNHOFER, G. (1973) Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Lepidoptera—*Crambinae*. — Beitr. Ent., 23: 4–55.
- POPESCU—GORJ, A. (1984): La liste systématique des espèces de *Microlepidoptères* signalés dans la faune de Roumanie. Mise à jour de leur classification et nomenclature. — Trav. Mus. Hist. Nat. Gr. Antipa, 26:111–162.
- REBEL, H. (1901): Catalog der Lepidopteren des Palaearktischen Faunengebietes. II. Teil: Famil. *Pyralidae*—*Micropterygidae*. — Berlin, 1–368.
- SZABÓKY CS. (1982): A Bakony molylepkei. — A Bakony term. tud. kut. eredményei, XV: 1–41.
- SZENT-IVÁNY, J. & UHRIK—MÉSZÁROS, T. (1942): Die Verbreitung der *Pyraliden* im Karpatenbecken. — Ann. Hist.-nat. Mus. Nat. Hung., 35:105–194.

NEUE UND SELTENE CRAMBINAE TAXA IN DER FAUNA DES BAKONY-GEORGES, UNGARN (MICROLEPIDOPTERA)

In den vergangenen Jahren wurde vom Verfasser die Taxonomie und Verbreitung der *Crambinae*-Arten Ungarns eingehend studiert, inbegriffen auch jener des Bakony-Gebirges, und zwar im Lichte der paläarktischen Forschungen. Im folgenden werden jene Taxa aus dem Bakony-Gebirge behandelt, die vom Verfasser in der jüngsten Vergangenheit beschrieben worden sind, weiterhin einige andere, die wegen ihrer Seltenheit, zerstreuten geographischen Verbreitung sowie ihrer taxonomischen Probleme nicht nur hinsichtlich der ungarischen, sondern auch der paläarktischen Fauna beachtenswert sind.

Pediasia kenderesiensis FAZEKAS, 1987

Ent. Z., 97: 72–75. Locus typicus: Ungarn, Kenderes.

Die neue Art war bisher aus Ungarn unbekannt, Fundorte: Grosse Ungarische Tiefebene und das Bakony-Gebirge. Sämtliche Fundorte liegen in Löss-Steppen, auf Sandboden vom Solonietz-Typ, in Karstbu-

schwäldern sowie auf Dolomithängen mit Steinrasen. Praeimagonalstadium von kenderesiensis bisher unbekannt. Die Imagines wurden im Mai und September gesammelt. Aufgrund ihrer morphologischen Merkmale sowie des Baues der Männchen-Genitalien steht die neue Art den Arten *Pediasia aridella* THUNBERG, 1788 und *Pediasia aridelloides* BLESZYSKI, 1965 sehr nahe.

Catoptria mytilella HUBNER, 1805

Samml. eur. Schmett., Taf. 42. Fig. 287. Locus typicus: wahrscheinlich Deutschland. Fehlbestimmung: *Catoptria pinella* L. = SZABÓKY, 1982: 30., Locus: Balatonfüred.

Ausserordentlich variabel. Zahlreiche geographische Varianten der Art wurden schon beschrieben, ihre Unterartgliederung wurde jedoch bisher noch nicht erforscht. Es ist nicht ausgeschlossen, dass mehrere verwandte Arten mit einem unsicheren Status (wie z. B. *Catoptria aetnelle* ZERNY, *C. wolfi* GANEV usw.) ebenfalls zum Formenkreis *mytilella* gehören. Von Ungarn ist *mytilella* nur aus dem Bakony- und mehr südlich aus dem Mecsek Gebirge bekannt. Sie bewohnt vor allem trockene und warme Hänge von Hügeln und Gebirgen. Auf vulkanischem sowie Sand- und Kalkboden kann sie im Juli und August überall gesammelt werden. Aufgrund einer Revision von ungarischen Sammlungen lässt es sich feststellen, dass diese Art sehr oft mit *Catoptria pinella* L. verwechselt wird, eben deshalb muss ihre genaue Verbreitung weiter studiert werden.

Catoptria osthelderei DE LATTIN, 1950

Ent. Ztg., 60: 73. Locus typicus: Kaiserslautern.

In Ungarn aussergewöhnlich selten und nur lokal vorkommend. Bisher wurde die Art nur im Bakony-Gebirge und bei der westungarischen Ortschaft Szakonyfalu gesammelt. In West-Ungarn besitzt die Art ein mit dem der *Catoptria permutatella* H.-SCH. sympatrisches Areal. Sie fliegt meistens über die Wiesen von Laub- und Nadelwäldern, bevorzugt werden von ihr warme Gebiete mit Kalk- und Sandboden.

Agriphilla tolli pelsonius FAZEKAS, 1985

Nota lepid., 8: 15–20. Locus typicus: Ungarn, Szigliget.

In *pelsonius* haben wir einen Endemismus Transdanubiens und des Wiener Beckens vor uns. Südlich von den östlichen Gebieten des Karpatenbeckens in den Südkarpaten sowie südostwärts von der Halbinsel Istrien auf der Balkanhalbinsel kommt die Nominatform vor. Die von den übrigen Fundorten stammenden Formen zeigen ein ausserordentlich variables Bild, wohl möglich, dass sie verschiedene Unterarten verkörpern. Ssp. *pelsonius* bewohnt innerhalb der Zone der geschlossenen Eichenwäldern die klimazonalen Zerreichen-, die xerothermen Flaumeneichen-Hochwälder sowie die intrazonalen Flaumeneichen-Karstbuschwälder.

Crambus monochromellus HERRICH-SCHAFFER, 1852

Schmett. Eur. 4. Taf. 23. Locus typicus: Hochalpen, Grossglockner. Die Art war bisher aus Ungarn unbekannt. Die ungarischen Fundorte liegen in Hügel- und Mittelgebirgslandschaften: West-Ungarn, Bakony- und Mecsek-Gebirge. Die Art kommt in allen drei Biotopen sympatrisch mit *Crambus perlellus* SC. vor. Imagines fliegen von Juni bis September. Über die Biologie von *monochromellus* stehen uns keine weiteren Angaben zur Verfügung.

An dieser Stelle möchte ich den Herren Sándor TÓTH (Zirc), Imre BALOGH (Budapest), Ákos UHER-KOVICH (Pécs), J. GANEV (Sofia), F. KASY und M. LÖDL (Wien) sowie W. de PRINS (Antwerpen) für Ihre mir geleistete vielseitige Hilfe meinen besten Dank aussprechen.

A szerző címe (Anschrift des Verfassers):

FAZEKAS Imre
H-7300 Komló
Fürst S. u. 3.